

DELAVCI!

Naprej na svobodo in pravice svoje! Izgubiti ne moreš nicaesar, pridobite pa lahko vse.

Naročnina (subscription):

\$1.50 na leto, 75c na pol leta za Ameriko (\$1.50 per year, 75c half year in America. \$2 na leto, \$1 pol leta za Evropo (\$2 per year \$1 per half year for Europe.

PROLETAREC

"Delavci vseh dežela, združite se"

**LIST ZA INTERESE
DELAŠKEGA LJUDSTVA.**

**THIS PAPER IS DEVOTED
TO THE INTERESTS OF THE
WORKING CLASS.**

Leto III. (Vol. III.)

Štev. 27. (No 27.)

Sodrugom in somišljenikom v pojašnilo.

Ko se je snula "Jugosl. socijalistična Zveza" pač nismo misili na to, da smo odgovorni za naše delo kakemu denuncijantu — in to, da povemo takoj, tudi danes ne mislimo niti v sanjah.

Ampak nekaj druzgega je, kar nas sili, da se pobavimo z našo stvarjo glede organizacije same, kakršna je.

V neki zlobni "resoluciji", ki so jo poslali v pihli svet neki socijalisti mešane vrste, se na vse močne načine "šahira" z "zvezo"; pravi se, da je vse vklipaj bluff, hambug itd. pa se v potrditev tega navaja dejstvo, da podrejene klubi ne spadajo k angleški stranki. Vse to je tako previdno in zlobno skvašeno, da mora razmere ne poznavajoč človek dobiti vtis, da je "Jugosl. soc. Zveza" protivna, zahrnuta in konkurenčna socijalistična organizacija v Ameriki, kte ro je treba uničiti.

Ta premišljeno napačna interpretacija (prestavljanje) je tako podpeljana v kalkulaciji (preračunjanju) za nezaupanje napram "Zvezi", kakor njih strateški "tricki". Vsa kvaliteta iz zaloge "Glas Svobode" — naših denuncijantov.

Denuncijantovo, zlobnost, trikarstvo, laž, obrekovanje, podtkanje, to so sredstva, s katerimi se bojujejo naši socijalisti napram svojemu načelnu sovražniku, — bila v socialističnih vrstah ali drugod.

Toda oglejmo si našo organizacijo in stališče, ki ga zavzemamo napram skupnih strank pa razloge, ki podpirajo naše stališče napram niso pa jasne le dlake v jajci in preporoči.

Vsekemu sodrugu in somišljeniku, ki ima zmisel za organizacijo (uredniki "G. Svobode") jo seveda nimajo; ti le bi te radi podigli kar drugi zidajo) mora biti jasno, da je v prvi vrsti narodni socijalistični skupin dolžnost ustvariti si utrije postojanko, ko se socialistične org. v Ameriki in od tod istotko časopisje; da mora ta postojanka delati v prid splošnega razvoja po svojih potrebah in ukrepljaj, katera narod sam najbolj pozna in, da mora v ogled dosege imeti nekako organizirano središče, ki je v kontaktu (dotiki) prvič s svojimi ljudmi in drugič, s stranko.

Vsek narod mora biti samoupraven že po konstituciji, ki nam jo daje washingtonska vlada — gleda kulturnega dela.

In ker je za socialistično vspesno delo prvi pogoji neoviranje dela ki ga vsak narod sam najbolje razume in poznava je logična potreba priznanja samouprave tudi od socialistične skupne stranke.

Te naravne potrebe, ki so nujni faktor za razvoj socialističnosti v Ameriki sploh je priznalo, po daljši praksi tudi slovenski socialistično začetništvo v Ameriki in jih zasedovalo do danes.

Ved tega se je osnoval osrednji odbor slov. soc. gibanja, ki je inicijativu (navodila) podrejeno in celo v tem se prejeli članovi zveze, ta ve, da priznava zveza program skupne stranke.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialista, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

vem čas in s pravo verneržijo zavame za svoje koriste.

Od blizo in daleč

Roosevelt — veleanarhist.

"Appeal to Reason" je priobčil v svoji zadnji stevilki z dne 14. marta obširen članek, v katerem dokazuje, da je predsednik Roosevelt veleanarhist t. j. največji anarhist v Zedinjenih državah. "Appeal" pravi, da so republikane v državi Ohio, v svoji platiforni bombastične razrobili, da oni so za individualizam proti socialistom. To načelo nameče za stopa Mr. Taft, Rooseveltov kandidat za predsedništvo. Kaj pa je individualizem? Na to odgovarja Thomas Huxley, veliki filozof, takole: anarhija ali samovladja je logičen rezultat one politične forme, kjer je več kot pol stolice znana pod imenom individualizem. To je dovolj jasno. Republikani s Rooseveltom in Taftom na čelu so torej za individualizem. Oni so za anarhizem proti socialistom in Roosevelt, kjer je po naslovu prvi zagovornik tega načela, je potem takem največji individualist ali — anarhist v Zedinjenih državah.

Do tega rezultata je prišla sama eksekutiva skupne stranke, kakor nam je znano.

Da dobimo pravo sliko o situaciji, ki jih ima danes soe stranke moramo vedeti, da je stranka dolžna za strankarski davek, katerega mora vsak klub plačati tudi nekaj storiti v svetu pouka, agitacije itd. In če je napr. kak narod, ki ima le nekaj socialistov — tedaj ima eksekutiva ogromnih izdatkov za etabliranje uspešnega dela v agitaciji časopisa itd. poleg pa zelo ne zanesljivo kontrolo, da se vsi izdatki v resnici porabijo za pravi namen.

Po drugi strani pa so trpeli oziroma članji radi pomanjkanja na tozadnejši literaturi, da si imajo vplačati redne mesečne doneske.

Neznanje uradnega jezika, ki najde v tolikih slučajih vedno težkoče ovirajo zopet napredok in krško strpnost. Nastaj neka jezikovna odvisnost po večih osebah mestne ali dve itd.

Prav to težko stališče samo, v kontroliranju nad delom tujih narodnosti in težkoče narodnosti same nas je opravilo potem, ko smo prezeli avtonomijo vzdržati se direktno gospodarske kuperacije, ki pod naslovom "Zveza" postatu niti ni na mestu, dasi spada na naš klub.

Prav zato tudi ni naše upravnje glede "Zvez", če ona spada k skupni stranki ali ne ker do sedaj, po statutu skupne stranke sploh ne more nobena Zveza spadati tje.

"Jugosl. soc. Zveza" sicer res ne dela v soglasju organizatoričnega statuta skupne stranke, toda ne zato, ker neče, temveč zato, ker ne more. Dela pa v soglasju skupnosti s strankami, ki je v soglasju s skupnim programom.

Organizatorični statuti niso principi socialističnosti: vsaka soc. organizacija ima lahko svoj organizatorični statut; statuti se naslavajo zgolj na taktilo, krenjno, gibanje in nimajo nobene etične vsebine tikajoče so socialistizmu. Torej zgolj načrt bojevanja, načrt v detajlnem delu. Kdor je čital Statut "Jugosl. soc. Zveze", katero se prejeli članovi zveze, ta ve, da priznava zveza program skupne stranke.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialist, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialist, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialist, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialist, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Da je pretekla konvencija pustila v tem oziru to vrzel organizatoričnega statuta ni naša krivda; in ne samo kak world-be socialist, temveč tudi eksekutiva skupne stranke same, mora biti hvaležna, da smo slovenski socialistični v naprej pripravljeni sprejeti prihodnji statut, ki bo našel pri naši takojšnji realni, če bo sprejet v tem smislu.

Več trezih misli pa manj zabavljanja bi pričakovali od tistih, ki se hočejo učiti socialistične agitacije.

John Petrič,
gl. taj. soc. Zveze.

United Iron & Steel Co. v Shadronu, Pa., je nazanila svojim delavcem v West Middlesex in Retsion plavžih, da s 1. majem zniža plače ob deset do petnajst centov na dan. Plačna lestvica ni več razpravljajoče vprašanje med delojemalcem in delodajalcem v železarski in jeklarski industriji. Jeklarski magnatje izdelajo plačilno lestvico zdaj sami in međini sužnji jo morajo sprejeti ali se pa potopiti v morju brezposelnih delavcev. Tako delajo kapitalisti.

Torej že z enostavnega stališča, ker stranka po statutu ne jemlječe osrednje odbore v svoj krog je zlobnost podtikati komu, da "Zveza" ni tam; da pa zveza ekzistira in kako je ta potrebna, smo navedli že v začetku. Pred vsem je "Zveza" potrebna nam; in da so take "Zvez" zelo potrebne tudi za splošno stranko, kar danes priznava eksekutiva splošne stranke same, to bo treba povedati na prihodnji konvenciji!

Stranka

SLOVOSLAVSKA SOCIALISTIČNA ZVEZA

s sedeščem v Chicagu, Ill.

Glavni tajnik: John Petrič, 718 W.

W. St., Chicago, Ill.

Vsi poročila in dopisi, tičajo se so-

cialistične stranke ali posameznim klu-

bi na se pošiljajo na gorenji naslov

stranskega tajnika.

IMENIK

socialistični klub podrejenih Jugoslovenski Socialistični zvezi

v Chicagu:

Jugoslovenski socialistični klub štev.

Cleveland, Ill. Anton Prešern, pred-

nik: Frank Podlipek, tajnik, 569

Haled St. Redina meseca stvari

so delito soboto v mesecu, v prostorih

sodr. Fr. Mladič, 587 S. Center Av.

Slovenski socialistični klub štev.

2, Monroe, O. Ignac Zembergar, pred-

nik: Ivan Kravanza, tajnik, Box 101

meseca sejta vsako zadnjo so-

vi v mesecu v prostorih sodr. Ivana

Kravanza.

Jugoslovenski socialistični klub štev.

Cleveland, Pa. Frank Podlipek, pred-

nik: Štefan Zabrež, tajnik, Box 305

Jugoslovenski socialistični klub štev.

St. Louis, Ill. Jos. Bratkovik, pred-

nik: Valentin Potisek, tajnik, 1231

St. Redina sejta sta 1. in 3. ne-

vi v mesecu; 3. nedelja je plašljiva

a vsebina.

Jugoslovenski socialistični klub štev.

5, Claridge, Pa. John Ba-

tajnik.

Katastrofa v Colingwoodu.

Naše sosedje v Colingwoodu je 4.

t. m. zadelka velikanska nesreča.

Med 9 in 10 uro dopoldne nastal

je požar v ondotni ljudski šoli

(public school), kjer je bilo pri-

polku nad 300 otrok, dečkov in dek-

lice od 7 do 14 let. Posledice tege-

požara so grozne: približno 200

otrok je zgorelo. Kako je nastal

požar se ni dozadal. Eni pravijo

da je imel kurjač premalo vode

v kotlu in da se je ta prehudo raz-

grel. Bolj gotovo pa je, 'a je mož

prihudo zakuril nakar se je uža-

la spodnja stena in tako nastal po-

žar. Strašni so bili prizori, ko so

nedolžni otroci živi goreli v sikaj-

čem plamenu. Rešili bi se jih bilo

lahko več, da ni colinwoodsko po-

žarna bramba tako grozno zane-

marjena. Rešilne lesteve so bolj za-

igralo kakor pa za resno odpompon

v slučaju požara. Ubogi otroci so

bili kljub vsemu prizadovanju re-

stiji jih nadzadne prepuščane sivo-

ji usodi. Cele kape ožganih kosti

in na pol sežganih mrljiev je bilo

na pogorišču, ko so pogasili ogenj.

Zgoreli sta tudi dve učiteljeji. A

ko bi bili učitelji mesto učiteljeji,

ali se bi morda resilo več o-

troki! Moški je v takem položaju

vedno bolj srčen kot ženska.

Vsek razseden človek mi bude

pridril, da so za neuveteno kata-

strofo odgovorne oblasti; seveda

v prvi vrsti šolska oblast zatem

pa krajevne oblasti. Coliwoodča-

na se veliko zanimajo za odpravo

salunov, da bi se pa brigali za bo-

ljko požarno brambo in natančno

izpolnjevanje varnostnih odredb,

to pa ne. Policeje imajo tudi take,

da samo lažijo okrog, kje bi go-

zaščitili pri glazu piva. Ali si to

škandalozno! Dan za dnevnem

pozorištu je bilo do 14 let. Posledice

so izgubili svoje najdražje na sive-

tu, svojo nado in ponos, svojo ljubi-

ljenje deco, izrekamo tem potom

svoje najsrdečnejše sozadje. Kakor v-

sačutečno človek, takoj v tej vaši

brezmejni žalosti in nemadomest-

nji zgubi sočutuje v vami tudi

Slovenska narodna čitalnica v

Clevelandu, Ohio.

Svojim rojakom v Collingwoodu,

O. kje je zadelka v sredo dne 4.

t. m. tako grozna katastrofa, da so

izgubili svoje najdražje na sive-

tu, svojo nado in ponos, svojo ljubi-

ljenje deco, izrekamo tem potom

svoje najsrdečnejše sozadje. Kakor v-

sačutečno človek, takoj v tej vaši

brezmejni žalosti in nemadomest-

nji zgubi sočutuje v vami tudi

Slovenska narodna čitalnica v

Clevelandu, Ohio.

Od uredništva.

J. M. Pueblo, Colo.: Vaš dopis je

preveč oseben. Če bi ga prihobili,

potem se spet vleče preprič v listu

kont morska kača in to rade oseb,

ki so pri nas - niti. Dotičnika

najbolje udarite ako ga popolno-

ma prezrete. To vam je veliki ot-

rok, ki se joka, da sam ne ve za

kaj: razsodni ljudje se ne zmeni-

jo za otroke pa najsibo star sedem-

let ali pa sedemnajstideset let.

Pošlite kaj drugačje izvenoben-

ga in "Proletarca" bo drage vo-

lje natisnil. Da ste nam zdravi.

Posledice nezmravnosti.

Nezmravnost vsej pravozrači ka-

te nezmravnost v želodcu, zlasti je to

četuti ob jutrih. Ako se take ne-

prilike zanemarjajo, tedaj postane-

no nevarne in končno nezdravljive.

Mi ponovno opozarjam na

še citatelje na Trinerjevo zdravljivo

greško vino, kjer je jako

zanesljivo sredstvo za vse želodče-

ne neprilike. Ono olajša bolezine

in spravlja želodec k svojemu natu-

nemu gibljenju: pojedi ves preba-

vljalni sistem, živie in mišec ter

naredi novo in bogato kri.

Ako vas neči iguba apetita, nespavajte te-

za glavobol in druge neprilike

vsled slabega prebavljanja,

boljega zdravila ne morete dobiti

kakor je Trinerjevo zdravljivo g-

renko vino.

V lekarnah: Jos. Triner, 616-622

So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Delavstvo producira vse boga-

stvo; bogastvo torej pripada de-

lavstvu.

Ne privoščijo zasluzka brezposel-

nim.

Cleveland, O., 3. marca. — Dne

1. marca ob 3 uri popoldne vršil

je se shod v prostorijah g. N. N. na

Maribel ave. v Newburghu, katerega

so sklicali hrvaški sodroti. Govorilo

je več govornikov in med nji-

mi tudi slovenski govornik.

Na dnevnem redu je bil sedanji

delavski položaj. Govorilo se je

o organizaciji in o potrebi skupin-

ga organiziranja slovenskih hrva-

ških itd. proletarske. Povar-

djalo se je, kako velikanski

pomena bi bila skupina organiza-

cija, ki bi delala v korist vseh slo-

venskih delavcev v Zedinjenih drž-

avah. Shod je bil zelo dobro obis-

kan. Kdo bi si mislil, da naši brat-

je Hrvati tako dobro napredujejo!

Tako lepa udeležba in tako vse mir-

no: pač čas je, da se tudi bratje

Socialistični pravljičar

Slepci in slon.

kar je vedela o Gonghu. Ko je končala, je še ravnatelj vedno zri pred se kot človek, ki je v zadre.

"Poskusite ga", je zaprosila Katinka. "Prepričana sem da je pošten človek."

Harkins je zamišljal in se zaglobil v misli. Naenkrat je pa damo pogled veselo in rekel:

"Da, da gđe, Katinka." Poskušil ga budem. Če prestane skrušnjo je poštenjak."

Gongh je pobledel, ko je prečital listek na ameriškem konzulatu, ki se je glasil:

"Nemogoče mi je danes kaj storiti za vas. Ako se jutri zopet zglasite, tedaj upam, da se mi pošreči."

Ameriški generalni konzulat:

J. V. Katinka Livingstone.

Gongh je listek utaknil v žep in odbitelj iz komptorja. Hodil je urno. Bilo je mraz. Mrzel veter sreča na koncu. Jaz bi rekel da je roke, da bi si ogrel otrple prste.

"Zakaj ji nisem povedal resnice," je mrmrl poluglasno. Zakaj ji nisem povedal, da sem zadnji novič izdal za vojni listek.

Prišel je zopet na pomol. Sneg je sedel padal gosto in v velikih snemžinah in odeval ulični tlak in pomol z belo zimsko odejo. Utrjen je sedel na klop in apatično zrpljal se. Zadremal je. Nakrat ga je nekdo rahlo udaril po ramu in novgoril prijazno.

"No, g. kapitan Fane, vi ste se po svoje zabavili. Zakaj niste takoj prišli k meni. Pričakoval sem vas, odkar je Kai-Ping v luki.

Gongh se je nejasno dozvedeval, da ga je nekdo zamenil z nekim drugim. Zeblo ga je preveč, da bi dajal pojasnila. Za eno se pa tako opotekel, da bi bil podplet, ako bi ne bila ujela krepka roka.

Po kratkem pohodu se je Gongh dozvedeval, da diha drug gorak zrak. Potem se je pa onesvestil.

Ko se je prebudit, je zrl začeno obliko ali sebe. Ležal je na fini postelji, v kamnu je pa prasketal ogenj in razsvetljeval napol temno sobo. Spati je moral več ur. Sedaj vstopi kitajska sluga z novo obliko in javi, da je kopelj že pripravljena. Gongh je premisljal, kaj mu je storiti. Ali naj pod imenom Fane tu ostane, se nasiti, skoplje in obleče novo obliko, ali naj zopet odide v sneg?

Ako bi povedal, da ni Fane, tudi bi mu iz milosrdnosti dovolil naj tu ostane. Za milosrdnost pa ne mora. Sploh je pa to krivda gostilnica, saj ni sam rekel, da je kapitan Fane. Kitajec je odpn vratu kopalinje in Gongh je poletel v kopelj. Gorka kopelj ga je o krepčala. Ko je s pomočjo Kitajca obliko novo obliko, je imel že eno željo: jesti. Kitajec ga je odvedel v obedovalnico, kjer ga je čakal gostilničar, ki mu je prijazno stisnil desnico.

"Kaj želite," ga je vprašala uljudno. "Slučajno sem jaz sedaj generalni konzul. Jaz sem gđe. Livingstone. Moj oče je odpotovel po službenih opravkih v Manilu in podkonzul je pa bolan. Nasmejala se je zopet prijazno ker bila si je svesta, da je vrdužbi izobraženega moža. Njegova ponosna oblika ji je skoro razdevala njegove želje. Pagledala ga je vprašajoče v obraz. Gongh je povezel oči in pričel jedljajoce: "Tujec sem in iščem službo, Danes sem došel s parnikom Kai-Pingom iz Honkonga."

"No in?" je vprašala vzdobjajoče.

"Kakor hitro je mogeče, moram dobiti službo. Poskusil sem dobiti jo v Honkongu, pa zmanj. V Kontonu sem se tudi ustavil. Meni je vseeno, kakšno službo dobim" je naglo izgovoril. "Študiral sem pravosodje, pa nisem nadobil diplomo, poskusil sem se izvežati v bančnih poslih in sem tudi dobol pri nekem bančnem zavodu službo." Vprašati ga je hotel po priporočbah, a že je on brzo nadaljeval. "Moj dnevnik priporočuje in prečiščeno sveto denarja so mi ukradli neznani zlikovci v Honkongu. Moje ime je James Dinwidye Gongh. Rojen sem v Richmondu, Va. kjer sem obiskoval tudi univerzo."

Mlado dekle g. je pogledalo zanimaljeno.

"Vi res niste imeli sreče," je dejala prijazno. "Izvolute vrniti se po preteklu ene ujet, tedaj mi je morda mogoče, kaj storiti za vas — ali pa kar počakajte tu."

"Odešel bom in se vrnam ob pravemu času." Rad bi bil izrek zahvalo, toda manjkalo mu je prizornih besed.

Komaj je odšel, že je odšla gđe. Livingstone preko vrtja v filialko združne banke New-York, Manila in Honkong in potrka na vratu g. ravnatelja.

Ravnatelj Harkins je je prijazno sprejel in ji uljudno ponudil sedež.

"Kaj vendar želite princenzinja Katinka," je vprašal ravnatelj. "Prosila bi vas rada nekaj, misiter Harkins."

"Le povejte," je dejal ravnatelj. "Banko vam izročim ako zahvalete."

"Čakajte malo, da veste, zanj se gre. Anka mi je povedala včeraj, da je mister Carson zapustil banko in odšel v Šangai. Ali je to res..."

Harkins je prikimal malenčino. "Res, je res. Sedaj naj zopet čakam mesec, da mi iz New Yorka pošlejo kakega človeka, ker tu ga tako dobiti ne morem."

"Ce bi ga tu dobili, bi ga li vi sprejeli?" je vprašala gđe. Katinka.

"Tako bi ga sprejel, če ima le dobre priporočbe. Moja dolžnost do zavoda me veže da sem opredzen."

Katinka je sedaj povedala vse,

"Ni bil moj namest..."

Gostilničar je zamahnil z roko.

"Oprostite! Potrite malo, Fane! Kaj pa je?" je vprašal kitajskoga sluge, ki se je vrnil in s katerim je spregovoril nekaj kitajskih besed. "No to je pa že preumno," je jezno nadaljeval, ko je sluga zopet ostavil obrednico.

"Ling mi je sproščil, da vaš parnik v pol ure odplije."

(Konec prič.)

svojim tovarišem: "Tudi najbolj slop človek bi moral ugantiti, kaj je to. Jaz sem do celo prepričan, da son je podoben pahljači."

Zdaj pristopi zadnji slepec. Počasi dotipuje sonov rep "Kaj?" prične srdito, držeč vroki rep, "zid bodalo kača? drevo? pahljača? Vi ste menda vsi dvakrat slepi! Moja sodba je, da son je podoben špagi."

Nastal je vroč preprič. Vsak je trdil svoje in utemeljeval svojo sodbo o sonu. Posamezno je imel vsak prav, toda skupno so se naravnato motili. Nazadnje vsak tudi sam sebi ni več vrej v slepec so se razili v v domovih, v kakšnih so bili poprej.

Kaj nas uči ta pravljica! Približno tako sedišča nezavedni ljudi o današnjem družabnem sistemu. Vsak trdi svoje, vsak pravi, da ima prav in nekaj očitno lep, da ne vidi gorostasne zmotne v kateri tava.

Odstranite tovor!

Zgodilo se je pred mnogo in mnogo leti, da je padel od nekod velikanski zabor na cesto in povezal slovko ki je slučajno šel medimo. Vrh zabora je bil težak tovor. On bo rešen, ne da bi se kdaj dotaknil tovora nad njim. Končno so sklenili duhovniki, da človek mora ostati ravno tam kjer je, akò hoče biti čist svojih grehov. Monopolisti vrhu tovara se je to dopadlo. Dal je duhovnikom matne sožive samo zato da se vemo pridigali: edino pravljico je da je človek tam povezjan pod tovorom.

Slednji je prišel mimo mož in zavpljil in zgrabi vijolične igre ali pa zvezdavo gledajo nerodno in okorno slikane podobe na komedijantskih šotorih in kolibah. Vpiti v krik igrajoče se in vesele deče se razlega skoraj do Dunajske ceste. Vmes pa evilih in tulijo lajne tako hripcavo in v nesoglasju, da mora človek imeti jeklene žive, aki si hoče ogledati ta dirindaj ob bližnjem.

Ob straneh drevoreda, tukaj jarka pa sede siromaxi in prošeč mimočiči darov. Nekateri imajo svoje prsi okrašene z vojaškimi svetinjam, kot bi hoteli reči, da imajo več pravice do darov, kot njih tovarisi ki niso v svojem življenju nosili vojaške svetinje.

Bližnji križoputa sedi star siromak z markantnim od solnic zarezljivo in obrazem. Crn zamazan in vijugast širokrajnik mu pokriva glavo, iz pod katerega se vspajajo gosti, že ponosna, jopje brez gumbov iz levega čevlja pa gleda palec zvezdavo v svet. Siromak je brez nosa, ki niso življenju nosili vijolične svetinje.

Ceški socialisti v Avstriji kanclirajo v deželnih zber med drugimi kandidati tudi eno žensko, gospo Karolino Mach, udejstvo ženskega lista "Ženske Listy". Za Evropo je to nekaj novega.

Majnikova slavnost in socialistična omladina.

Slavnost delavskoga praznika prvega majnika bude letos v South Brooklynn, N. Y. poveličil priporočil karolino Mach, udejstvo ženskega lista "Socializem" in poviševalno pomenitvene pesmice, v katerih se že dolgo časa vadijo. Kdo je priznani otrokev do tega hvalevrednega koraka? Učiteljica Mrs. A. Praser, gorenja socialistinja, katera je ustanovila že pred enim letom privatni razred za učenike, ki so se pripravljali obliki ljudske družbe poslednjih, kokarno si bog želi, in pa takih oblik, katero je bog dobročil kot neizpremenjivo. Da bi hotel bog obdržati za vedno vse nerodnosti in slabosti, katere so v današnji ljudski družbi? Kdo to veruje? Ako je to vse jasno, je zato, ker nas pusti bog delati, kakor hočemo — drugače bi tako ne imeli slobode, brez katere bi ne bilo niti zasluga, niti za krvljin. Prosti smo, delamo lahko vse, kar smatramo za dobro, ravnimo vse, kar je slabega in zlega — predelati nam je človeško družbo tako, da bude boljša, nego je, in ce to moremo, je naša dolžnost pred bogom tako delati!"

Mati: "Mogoče... lahko... ne tajam in ne zanikal... Ali vaša napaka je, da je vaša ideja (misli), kakor pravijo vse, utopija, utemeljena in ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."

Sin: "Ali, draga mati, ali se Ti ne zdi tudi utopija, ustanovljena na napacnem porazumevanju ljudske prirojenosti..."